

Par kvalitatīvu un pieejamu izglītību, ne sodiem un atstumšanu

Eva Birzniece
Biedrība *Pro Futuro*
2010.gada 26.maijs
www.disleksija.lv
eva.birzniece@gmail.com

Mērķis

- ❑ Diskutēt par atkārtota mācību gada lietderību izglītībā, attiekties no atkārtota otrā gada un trešā gada vispār;
 - ❑ Noteikt laiku (1 mēn.), kurā tiek sagatavots skolēna individuālais apmācības plāns, ja skolēnam ir identificētas spec. vajadzības vai ja viņš ir nesekmīgs;
 - ❑ Piešķirt valsts finansējuma spec. vajadzību gadījumos karam skolēnam jebkurā skolā;
 - ❑ Atteikties no atkārtota mācību gada skolēniem ar spec. vajadzībām.
-

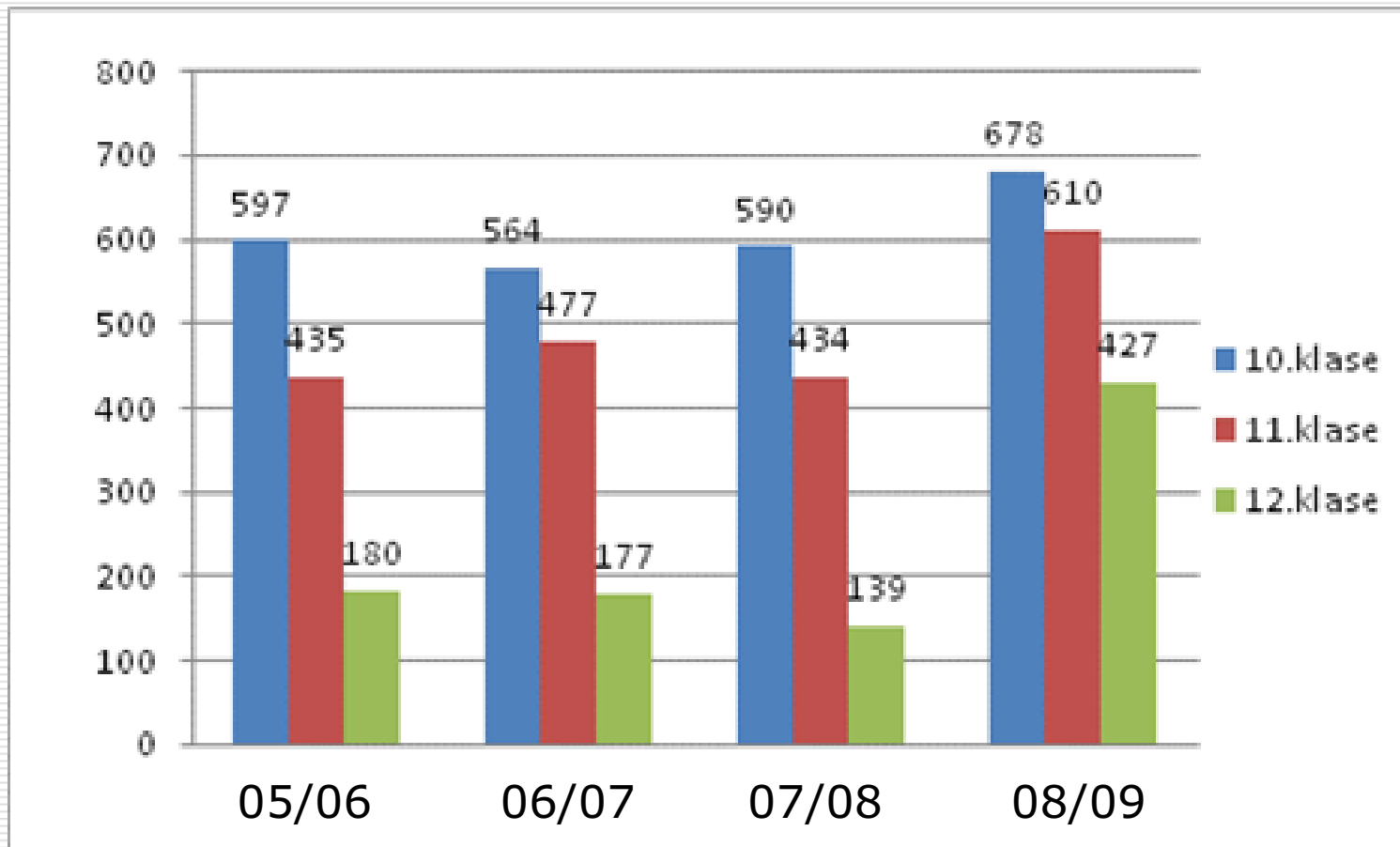
Atkārtots mācību gads

- OECD SNNP pētījums – 21% 15-gadīgo skolēnu nav funkcionālas lasītprasmes, 22% - matemātikas pamatprasmju;
- 2009./09.m.g. 7100-8000 otrgadnieku
 - 28-32 skolas šajā m. g. strādā tikai otrgadnieku apmācībai;
 - Ļoti dārgi valstij, pašvaldībai, skolēnam, viņa ģimenei (1,2,3);
 - SAK pētījums (2010) – vecāki norūpējušies par finansiālām iespējām izskolot savus bērnus;
 - Sociālās atstumtības riskam pakļauto jauniešu un iekļaujošas izglītības atbalsta sistēmas izveides nostādnes – 3 (no 4) galv.riskiem ir ģimenes ekonomiskais stāvoklis

Atkārtots mācību gads

- Meistarības līmenis ļoti zems – no 33% pietiekams; nav mērķa grupas pētījumu;
 - Ļoti sadrumstalota izglītība;
 - Neefektīvi un demotivējoši – 1 priekšmeta pēc atkārtoti mācīties 16?
 - Akadēmiski neefektīvi - ja nekas nemainās, nekas nemainās (1,3);
 - Veicina atbiršanu no skolas (Providus, 2004) un sociālo atstumšanu.
-

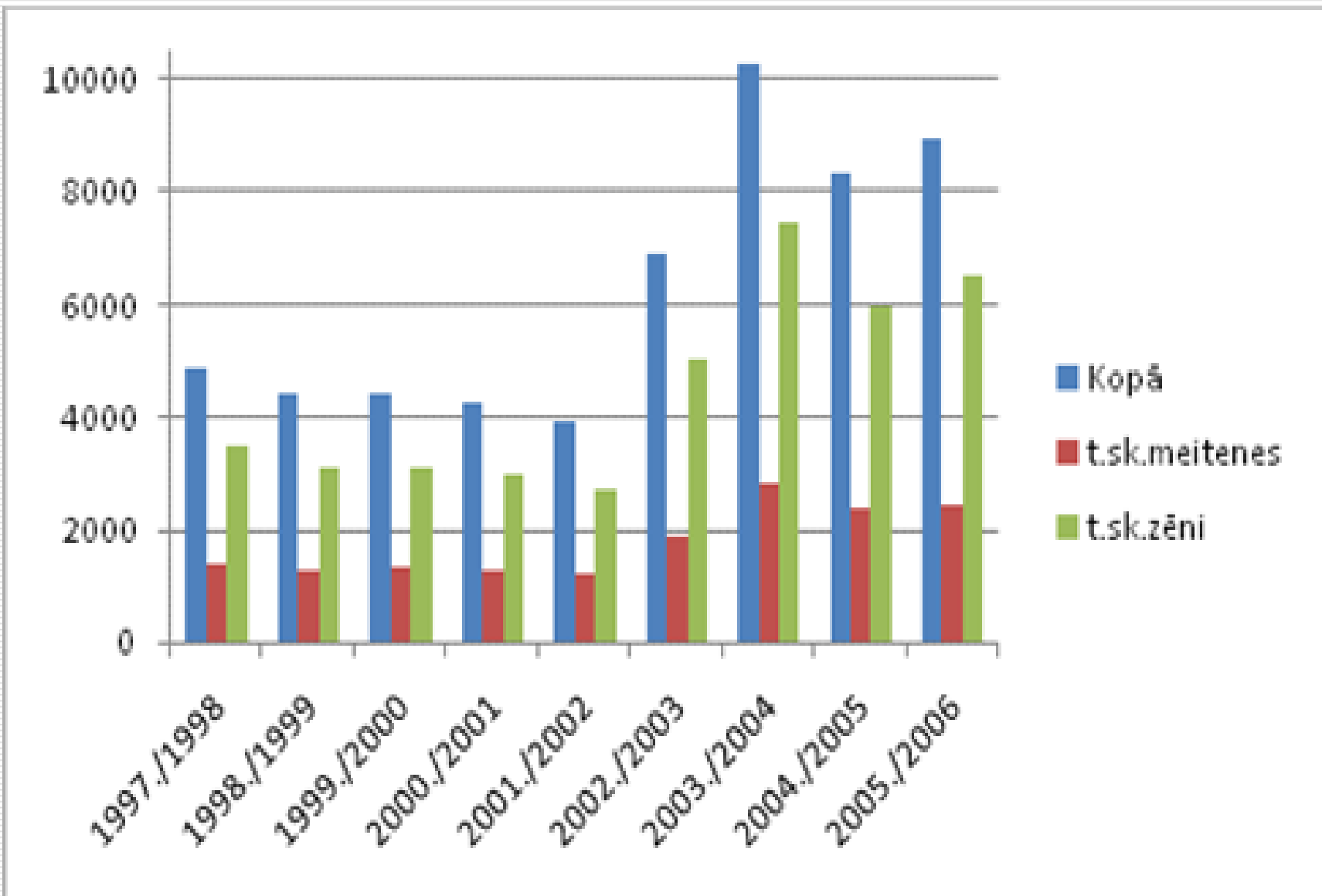
Otrgadnieki/trešgadnieki vidusskolā

Centrālās statistikas pārvalde dati

Atkārtots mācību gads neko nemaina

- Apmācība **netiek** individualizēta un diferencēta – skolēnam netiek veidots un skolas līmenī koordinēts individuālais apmācības plāns;
 - Šī prakse ir pretrunā ar LR izglītības pamatnostādņem – palielināt vidējo izglītību ieguvušo jauniešu skaitu;
 - Zēnu diskriminācija (2x nekā meitenes).
-

Speciālās vajadzības un otrgadība

- ❑ Spec. izglītības pakalpojumi pieejami ļoti maz skolēniem -vismaz vēl 10% tie ir vajadzīgi, bet nav pieejami;
 - ❑ Segregētā vidē – tikai spec. skolās un programmās;
 - ❑ Ļoti dārgi, nav efektivitātes analīzes;
 - ❑ Daudzas identificētas vajadzības skolās tiek sistēmiski ignorētas (“Diena”, 11.05.10);
-

Valsts	% spec. vaj.	% integrēti
---------------	---------------------	--------------------

LV	4,3%	7,6% (2007/8)
----	------	---------------

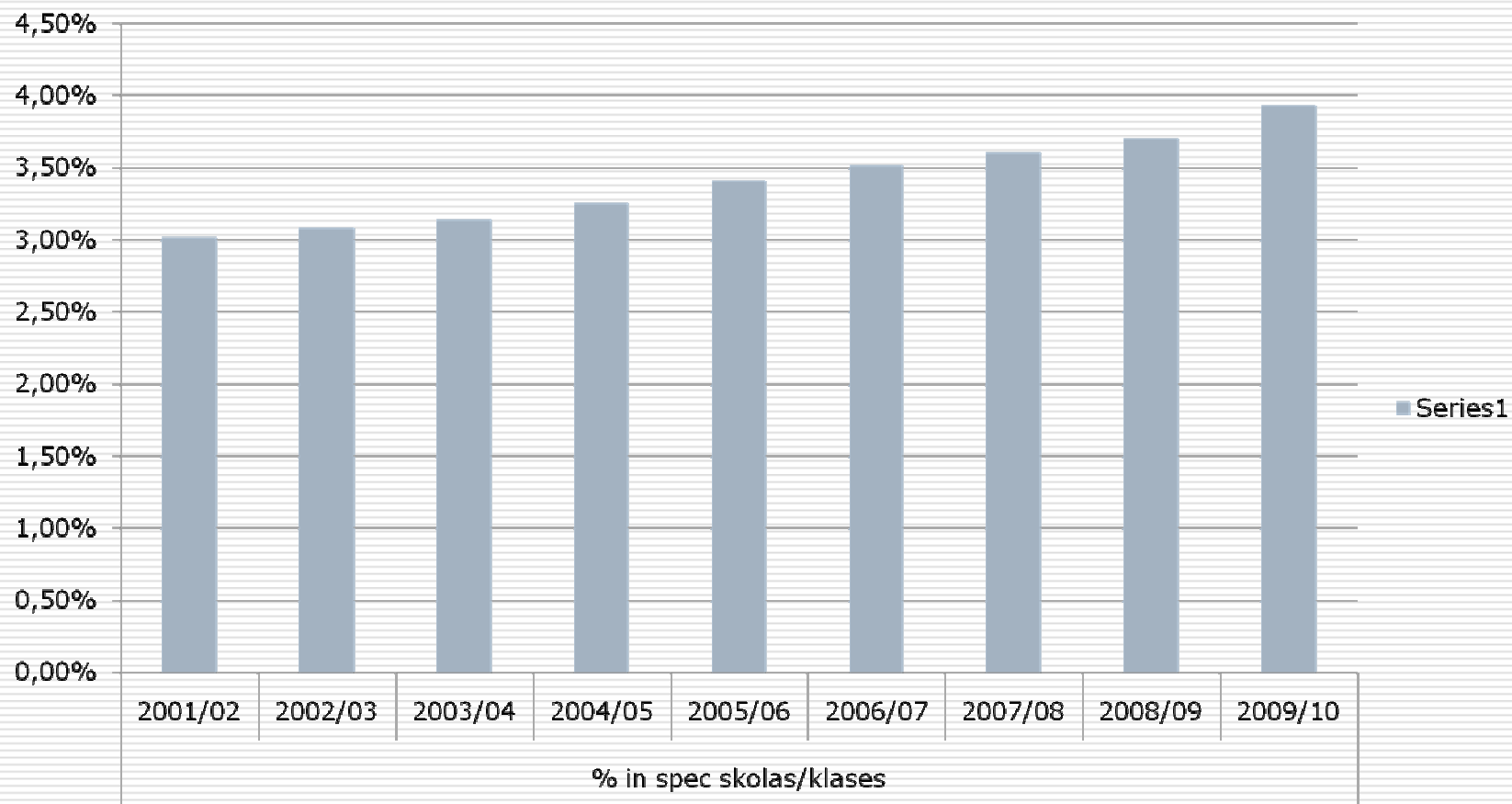
EE	19%	75%
----	-----	-----

LT	11%	89,2%
----	-----	-------

NO	6-19%	94%
----	-------	-----

Avots: Special Needs Agency of Europe - data reported by respective Ministry of Education or equivalent. 2007/8 school year data

Kopējais skolēnu skaits samazinās, skolēnu skaits speciālajās skolās pieaug

Centrālās statistikas pārvalde(2010)

Speciālās vajadzības

- ❑ Ped. med. komisiju (PMK) atzinums, ārpusskolas ekspertīze – darbība neseko;
- ❑ IZM un PMK darbinieki neaizstāv skolēna interese pat telefona zvana līmenī;
- ❑ PMK atzinums – pamats diskriminācijai, atstumšanai un segregācijai;
- ❑ Skolas apmaksā to, kas bērnam nemaz nav vajadzīgs (otrais gads un Smilšu terapija lasītapmācības vietā);

Milzīgs atbirums no vidusskolas speciālajā izglītībā (60%)

	10.kl.	11.kl.	12.kl.
2008./2009.m.g.	578	421	223
2007./2008.m.g.	526	452	202
2006./2007.m.g.	569	393	209
2005./2006.m.g.	498	415	209

Centrālās statistikas pārvalde dati, skatīts
25.05.2010.

ES struktūrfondu aktivitātes

- Uzsvars uz procesu, ne izmaiņām un ieguvumiem skolēna/gala saņēmēja līmenī;
 - Gala saņēmēji nav iesaistīti aktivitāšu izstrādē un novērtēšanā (skolēni, vecāki, NVO).
-

ES struktūrfondu aktivitātes

- Aktivitātes nav harmonizētas ar tiesisko regulējumu:
 - Aktivitāte 1.2.2.4.2., budžets **7,6 milj.** Ls, mērķa grupa – 10 000 jauniešu, 1428 katrā klasē no 6-12; atbalsta pasākumus centr. eks. paredz 50 skolēniem gadā ???
-

Vai tiešām?

At this point the official data is about pupils with SEN in inclusive settings where an appropriate special education programme is licensed. There are many more children with SEN in inclusive settings who receive support measures, but they are not reflected in the official data of the Ministry of Education and Science.

From LV report to European Agency for Development in Special Needs Education

Izmantotie pētījumi

1. *National Association of Schools Psychologists (ASV) veiktais daudzu pētījumu kopsavilkums („[Alternatives to Grade Retention](#)”, Shane R. Jimerson, Sarah M. W. Pletcher, Mariellen Kerr, *Counseling 101*, 02.2005)*
 2. *„The Lengthening of Childhood”, Susan Dynarski, David Deming, New England Public Policy Center, Federal Reserve Bank of Boston, 2008*
 3. *North Carolina Early Grade Retention in the Age of Accountability, Kindergarten Readiness Issues Group of the Partners in Research Forum (2004).*
http://www.fpg.unc.edu/~pir/retention_brief.pdf
 4. *Savlaicīgu pamatizglītības apguvi traucējošo faktoru kopums (Providus, 2004)*
-